

Nagu ahv leierkasti otsas

Foto: Marko Mumm

"Mis on õpetaja oma metoodikaga tükkis?" küsib inglise filoloog Miralda Kangilaski, kes on eesti keelt õppima meelitanud siinse Ameerika diplomaatilise korpuse. Ja vastab kunagise kolleegi Helga Viira sõnadega: "Olgu õpetaja nagu ahv leierkasti otsas: mitte muusika ega pill, vaid see, kes tähelepanu tõmbab, köidab!"

Kadi Lehtmets

Miralda Kangilaski (53) temperamentse olemuse on kujundanud nii eesti, türgi kui ka kreeka veri. Kunstiakaadeemias tudengitele inglise keelt õpetava ja Ameerika kultuuriatašeisid ning muud diplomaatilist korpust eesti keele alal koolitanud Miraldat kutsutakse nii omade kui ka võõraste hulgas pääsmatult Mirkaks.

Miralda Kangilaskile on tänaseni mõistatuseks, kes soovitas just teda Ameerika saatkonda eesti keele õpetajaks. Mirka esimene õpilane oli tollane pressi- ja kultuuriatašee Sandra Kaizer.

"Väga särav isiksus, võluv, õpihimuline – ideaalne diplomaat. Tema tahtis minu kaudu aimu saada ka kultuurist ja siinsest elust. Kuigi tal oli ametlikult väga hea assistent Ülo Vihma, tahtis ta ahmida võimalikult palju ise."

Mirka jaoks oli "challenge" ameeriklasele eesti keele metoodika leiutada. "Ma mõtlesin, et olen näitleja, olen õpetaja, nüüd on mul võimalus end proovile panna." Materjale mõistagi polnud, kõik tuli ise teha.

Õpetus kui teraapia

Kui elus on kriis, siis võtke ja õppige selgeks üks keel, soovitas Mirka. "See nihestab teid oma probleemide suhtes, te satute teiste kohustuste juurde ja unustate oma

mured. See on lausa teraapia!" Mirka "tegi endale" teraapiliselt norra keele.

Esimisel aastal keeldus Mirka isegi töötasust, pidades eesti keele õpetamist puhtalt eksperimendiks. See oli investering tulevikku, muigab ta.

Pärast Sandra Kaizerit ja esimest õpetusaastat hakkas vähehaaval diplomaatilisi õpilasi lisanduma: saatkonnasekretär, majandusnõunik. "Siis soovitati mind juba järgmisele koosseisule." Järgmine atašee oli Victoria Middleton, kes oli Washingtonis eesti keelt õppinud. Aga saatuse iroonia Mirka kunagise ruumikujundustudengi ebafiloloogilisel juhatusel.

Imemehe intensiivne õpe

"Imeline mu ameerika õpilaste juures on see, kui siiralt nad tunnevad huvi meie pisikese riigi ja rahva vastu, olles ise nii suured ja võimsad. Arusaadav, taustaks on professionaalne koolitus, väga hea diplomaatiline etikett. Sellest hoolimata on jahmatav, milliseid jõupingutusi nad teevad, et õppida nii eksootilist keelt, mida neil enam kunagi vaja ei lähe."

Vastu ootusi ei valmista ameeriklastele raskusi õ või õ hääldamine, kimpu võib jääda pigem eesti diftongide ning ma- ja da-tegevusnimedega.

Middleton pani Mirka proovile oma filoloogioskustega. Lisaks oli ta väga huvit

Oma õpilaste lummas: "Olen kindlasti vahel hea õpetaja, aga mitte alati. Tahan teha nii, et mul endal oleks ka huvitav. Igavusest võin ma lausa lollusi teha koos õpilastega. Et neid ja iseennast äratada." Sageli toimuvad Mirka tunnid näiteks pargis. Või muuseumis.

tatud luulest. Aga säravaid õpilasi on olnud veelgi. Näiteks tuli kord kolmeks kuuks üht majandusnõuniku asendama härra John, tõeline imemees, kes asus erakordse innuga iga päev eesti keelt õppima.

Saatkonna kolleegid pidasid naeru: inimene tuleb nii lühikeseks ajaks ja tahab keele ära õppida! "Ta imes must välja niipalju kui suutis, ta kuulas raadiot, vaatas telekat, püüdis ajalehtede kaudu." Paar nädalat hiljem oli John suuteline juba raadiotekstist aru saama. "Ta ütles

mulle: "Täpitahtede pärast ära muretse! Neid ma tunnen, sest olen õppinud türgi keelt." Selle aja jooksul jõudis ta fantastiliselt palju, suutis lõpuks juba peaaegu kõnesid esitada."

John meenutas veidi stereotüüpset ettekujutust tõelisest ameeriklasest: oma kõnesid soovis ta puhtast südamest alustada eestikeelse laulusalmiga, et rahva südamesse jõuda. "See oli mulle tõsine probleem, kuidas valida mitte liiga sentimentaalset teksti, et publik teda välja ei naeraks."

Nagu suur hulk teisigi filolooge, ei tahtnud Mirka nooruses sugugi õpetajaks saada. Talle meeldis inglise kirjandus, nõnda läks ta ülikooli inglise keelt õppima. Õppis näitestuudios ja sai Vanemuise näitlejaks. Pärast Tallinna naastes jäi aga teater ja võtta oli vaid leiuaamet – inglise keel. Mirkat kutsuti küll Inglise kolledžisse, kutsuti televisiooni, tema jõudis hoopis õppejõuks toonasesse Kunstiinstituuti.

"Mida kauem olen õpetanud, seda rohkem olen õpetamist armastama haka-

nud!" kinnitab Mirka kirglikult. Seda "kuritöö ja karistuse" ametit on ta tänaseks pidanud oma 27 aastat.

Mirka mõõnab, et põhimõtteliselt võib kohata inimesi, kel vähem keelesoont. "Aga mina ütlen: motivatsioon korvab kõik! Ameeriklastel on pöörane motivatsioon – ma ei näe andetust, sest inimene tahab kohutavalt õppida. Mul ei ole andetuid õpilasi." Inspireerivast õpetajast on paljutootavalt märku antud juba ka uuele atašeele, Richard Lindberghile.